

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá současnými trendy ve výuce poslechu tak jak jsou prezentovány v řadě článků publikovaných v různých žurnálech a především v knize Johna Fielda: *Listening in the Language Classroom*, který prosazuje přístup orientovaný na proces. Cílem práce je zjistit zda se tato nová metodologická doporučení dostávají do běžné praxe v učebnách pomocí analýzy několika často používaných jazykových učebnic. Přístup k výuce poslechu se vyvíjel jako součást metod používaných pro výuku cizích jazyků po mnoho let a postupoval od jazykové schopnosti naprosto přehlížené přes schopnost spíše opomíjenou až do dnešní pozice, kdy způsobuje vážné problémy řadě studentů, kteří si stěžují na to, že mluvcí na nahrávkách mluví příliš rychle nebo že nerozumí každému jednotlivému slovu. Často se také stává, že se studentům podaří zvládnout poslech v rámci jazykových učeben, naučí se poradit si s typickými poslechovými cvičeními a rozumět svým učitelům a spolužákům, ale když jsou pak konfrontováni s poslechem v běžném životě mimo učebnu, často mají pocit, že narazili do zdi, kterou nejsou schopni překonat.

Praktická část práce je založena na analýze poslechových cvičení v prvních a nejnovějších edicích několika běžně používaných učebnic a představuje detailní typologii těchto cvičení, která vychází z reakce požadované po studentech, a byla sestavena pro potřeby této práce. Za typologií následuje detailnější typologické porovnání jednotlivých učebnic, ve kterém autorka uvádí procentuální zastoupení jednotlivých typů cvičení a hodnotí změny v těch nejčastěji uplatňovaných typech cvičení mezi starou a novou edicí. Analýza učitelských knih je použita jako základ pro metodologické porovnání hlavních tendencí v každé učebnicové řadě, ale také mezi starší a novou edicí. Závěrečná část pak poskytuje přehled typů cvičení zaměřených na výslovnost a to na základě toho, zda se orientují na slova v izolaci či na charakteristické jevy ve vázání slov. Všechny tyto informace dovolují autorce dojít k několika závěrům a popsat typologii poslechových cvičení v aktuálních učebnicích. Autorka dále vyhodnokuje jako nedostatečnou a nesystematickou metodologickou podporu učitelských knih, která klade větší důraz na učitele než na žáky, a vyvozuje, že zatímco knihy proklamují důraz na výuku poslechu či zvyšují počet poslechových cvičení, bude pravděpodobně ještě nějakou dobu trvat než si efektivnější a praktičtější program výuky poslechu najde cestu do učebnic a začne vychovávat studenty, kteří budou poslech zvládat mnohem efektivněji.

klíčová slova: výuka poslechu, typologie poslechových cvičení, analýza učebnic